

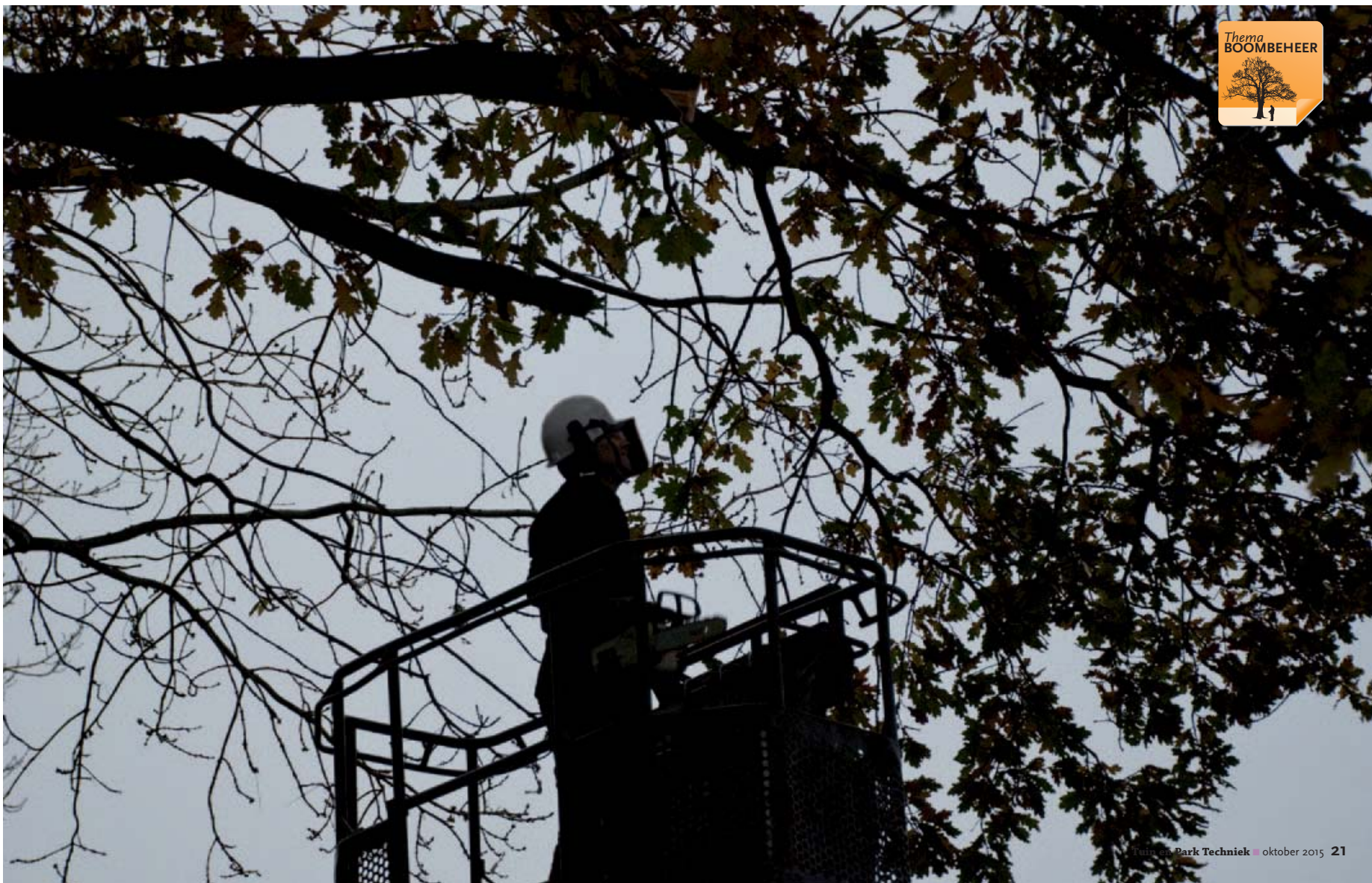
Veilig de lucht in met een hoogwerker

Een hoogwerker heeft het werk in de boomkruinen een stuk efficiënter en veiliger gemaakt. Maar helemaal zonder gevaar is het niet. Tuin en Park Techniek zet op een rij waar je op moet letten.

De hoogwerker heeft in de boomverzorging de laatste twintig jaar een enorme vlucht genomen. Logisch. Een hoogwerker brengt je zonder noemenswaardige inspanning op de juiste hoogte en je kunt meteen aan de slag. Bovendien werkt het sneller en efficiënter dan klimmen. Het werken met een hoogwerker is niet zonder gevaar, stelt Willem van Delft van het Praktijk Centrum Bomen dat aan de rand van Apeldoorn allerlei veiligheids-cursussen en praktijktrainingen voor professionals uit de groensector organiseert. Een van de allereerste zaken die op dergelijke trainingen aan de orde komt, is de keuze van het juiste type hoogwerker. Vaak gaat het om huurmachines en de keuze voor een bepaald type hoogwerker is uiteraard vooral afhankelijk van de klus. Zo kun je met een hoogwerker op een (vracht)auto prima uit de voeten als je een enkele boom bij een particulier gaat snoeien. Maar voor het snoeien van grote aantallen bomen langs een laan zijn deze hoogwerkers minder geschikt, omdat het verplaatsen van een machine veel tijd kost. Bij zelfrijders heeft op onverhard terrein rupsaandrijving de voorkeur boven wielaandrijving. Door hun hoge gewicht – vaak hebben deze machines een zwaar contragewicht voor de stabilisatie – hebben zelfrijders met wielaandrijving naast de verharding niet veel meer te vertellen.

Vluchtdiagram

Een belangrijke eigenschap van een hoogwerker is verder het zogeheten vluchtdiagram: welke posities kan de bak van de hoogwerker bereiken en welke belasting kan de bak daarbij aan. Sommige types kun-

nen recht omhoog bijvoorbeeld een hogere last dragen dan met de mast schuin omhoog of maximaal opzij.

De werkbak zelf moet voldoende ruim zijn, zeker als je met twee man in de bak staat. Aan de andere kant: met een te grote bak kun je in de kroon van de boom niet meer zo gemakkelijk bewegen.

Staan er twee medewerkers in de bak, dan moet degene die niet zaagt uit veiligheids-overwegingen altijd een jas met zaagbescherming dragen, zegt Van Delft. "Maar omdat de praktijk is de mannen in bak de zaag overgeven aan diegene die er het handigst voor staat, is het praktischer als beide medewerkers een zo'n jas dragen. Daarnaast moeten beide boomverzorgers de standaard veiligheidskleding en gehoorbescherming dragen.

Valbeveiliging

Verder moeten de boomverzorgers zichzelf zekeren aan de bak. De valbeveiliging bestaat uit een harnas en een bevestigingslijn met een zogeheten shockabsorber. Het harnas moet voldoen aan de norm voor valbeveiliging. Kenmerkend voor zo'n harnas zijn de bevestigingspunten voor de lijnen op de rug en/of de borst en niet op kruishoogte. Het harnas koppel je met een bevestigingslijn aan de werkbak vast. Dit koord moet zijn voorzien van een shockabsorber die de snelheid uit een val haalt.

Voor de veiligheid van de boomverzorgers zelf alsook voor die van omstanders is een man op de grond absolute noodzaak, aldus Van Delft. "Als er een storing is, moet deze medewerker de machine met de noodbediening vanaf de grond kunnen bedienen."

Verder moet de man op de grond omstanders op afstand houden en de afgezaagde takken verwerken.

Daarnaast moet hij het weer in de gaten houden. Het gaat dan niet alleen om het inschatten van de bliksemrisico's, maar vooral ook om de wind. Met de meeste hoogwerkers kun je niet veilig (en prettig) meer werken bij een windkracht harder dan 6. Uit het takenpakket blijkt al dat deze klus niet uitgevoerd moet worden door een onervaren stagiair, zegt Van Delft. "Het moet een deskundige zijn en bovendien moet ook de communicatie in orde zijn. De man op de grond moet dezelfde taal spreken als de mannen in de werkbak en bij veel omgevingsgeluid is een radiocommunicatiesetje geen overbodige luxe."

Zoals gezegd gaat het bij hoogwerkers in veel gevallen om huurmachines. Net als bij het huren van een auto, moet je de machine daarom kritisch inspecteren voordat je ermee aan de gang gaat. Van Delft: "Het kan goed zijn dat zo'n machine een paar weken in de haven heeft gewerkt en vandaar meteen naar jouw klus is gereden. De verhuurder ziet de machine dan niet meer", vertelt Van

Delft. "Maak daarom foto's van beschadigingen, zodat je er later geen gedoe over krijgt."

Daarnaast is het raadzaam om de machine na te lopen op lekkage en de olieniveaus te controleren. "Moet er ergens olie bij, neem dan altijd contact op met de verhuurder, want vaak moet er specifieke olie in." Ook van groot belang is of alle sensoren op de mast en aansluitingen van sensoren in orde zijn. Want deze sensoren waken over jouw veiligheid."

Van Delft adviseert ook om een aanvullende cascoverzekering af te sluiten voor het geval er bijvoorbeeld tak op de hoogwerker valt en een deuk veroorzaakt. Ook dekt die verzekering tegen schade door vandalisme. "Let wel op de hoogte van het eigen risico, want dat kan behoorlijk in de papieren lopen."

Huurtarieven

Ook is het zinvol om vooraf goed de huurtarieven te analyseren. "De huurkosten van een machine die twee meter hoger reikt, zijn vaak veel hoger. Als je incidenteel een hoge tak moet afzagen, neem dan een stokzaag mee omhoog. Dan ben je een stuk goedkoper uit."

Veel verhuurders hanteren voor hoogwerkers een weekprijs die ongeveer net zo hoog is als drie dagprijzen. "Om daar optimaal van te profiteren, moet je eigenlijk je werk zo plannen dat je een klus hebt waarvoor je een week een hoogwerker nodig hebt." ■

Met twee man in de werkbak kan één man zagen en de ander de afgezaagde stammen en takken vasthouden en afvoeren.

Twee typen hoogwerkers. Links de hoogwerker op een auto. Die is niet zo mobiel als zelfrijder rechts met een wielonderstel.